

Národní archiv znovu připravil svým přátelům zajímavá setkání

/ Lenka Kločková – Jiří Křest'an /

Národní archiv buduje trpělivě vztahy s veřejností. Na důvěře občanů jsou založeny mnohé jeho úspěchy a v první řadě to platí pro oddělení fondů nestátní provenience a archivních sbírek (6. oddělení), které získává k trvalému uložení osobní archivy význačných osobností politického a společenského života, archivy politických stran, spolků a dalších institucí. I v podmínkách, kdy ubývá finančních prostředků na některé oblasti provozu archivu a dochází k propouštění pracovníků, se podařilo v roce 2012 připravit potřikrát zajímavá setkání s příznivci Národního archivu. V prvních dvou případech byl zván obvyklý okruh tuzemských přátel archivu, při třetí akci jsme mohli přivítat zástupce zahraničních Čechů a představitele krajanských organizací, z nichž mnozí v minulosti přispěli k předání českých archiválií ze zahraničí do Národního archivu nebo k jejich záchraně v zemi působení.

Dne 22. května 2012 se uskutečnilo na archivním areálu v Praze 4 – Chodovci v Archivní ulici 4. setkání přátel Národního archivu. Laskavostí ředitele Státního oblastního archivu v Praze Daniela Doležala se mohla uskutečnit společná návštěva výstavy „Lidice žijí“, jejímž pořadatelem byl posledně zmíněný archiv, jenž s Národním archivem sdílí areál na Chodovci. Setkání zahájil Jiří Křest'an, vedoucí 6. oddělení Národního archivu, který pozdravil účastníky setkání jménem ředitelů obou archivů (oba se v té době účastnili porady ředitelů státních archivů na Spiritce – zahájení porady se oddálilo kvůli předchozímu výsledku poslance Davida Ratha, který probíhal v tomtéž objektu). S tématem výstavy a její přípravou účastníky seznámila kurátorka Květa Hrnčířová, odborná archivářka Státního oblastního archivu v Praze – Státního okresního archivu v Kladně. Její zasvěcený výklad vzbudil zaslouženou pozornost a podnítil diskusi, jež pokračovala i ve výstavních prostorách. Účastníci setkání si odnesli katalogy výstavy a vybrané publikace Národního archivu a Českého svazu bojovníků za svobodu.

Setkání se zúčastnilo celkem 55 osob, z nichž lze uvést alespoň někdejšího místopředsedu České národní rady a místopředsedu Federálního shromáždění Zdeňka Jičínského, historiky Václava Průchu a Františka Helešice,

předsedu Sdružení osvobozených politických vězňů Oldřicha Stránského (bývalý vězeň koncentračních táborů Lípa, Terezín, Osvětim a Sachsenhausen), ředitelku Tereziánské iniciativy a historičku Jaroslavu Milotovou, publicisty Petra Broda (bývalý vedoucí československého vysílání BBC) a Zdeňka Hrabicu, místopředsedu historickodokumentační komise Sdružení Čechů z Volyně a jejich přítel Josefa Řepíka, který přežil 13. července 1943 vyhlazení obce Český Malín nacisty, příslušníky 1. čs. armádního sboru v SSSR generála Miloslava Masopusta a podplukovníka Josefa Holce (ten přijel ve svých 93 letech až ze Žatce), manželku publicisty Jiřího Ješe Janu Krčmovou, Hanu Svobodovou (dceru Hany Huclové, členky odbojové organizace „RU-DA“), pracovníci odboru archivní správy a spisové služby MV Jiřinu Prokopovou, archiváře Raisu Machatkovou a Jaroslava Soukupa, bývalého vedoucího archivu Masarykova ústavu AV ČR.

Dne 26. 9. 2012 se uskutečnilo 5. setkání přátel Národního archivu. Konalo se přesně v den, kdy uplynulo 800 let od vydání jedné z nejznámějších listin českých dějin, v níž císař Fridrich II. potvrdil v Basileji českému králi Přemyslu Otakarovi I. výsadu dědičného královského titulu. Tato listina je v českém povědomí známa pod názvem Zlatá bula sicilská. Národní archiv u této příležitosti zcela mimořádně zpřístupnil široké veřejnosti, byť na pouhé čtyři dny, originál tohoto unikátního dokumentu, a to společně s dalšími dvěma listinami Fridricha II., vydanými ve stejný den, tedy 26. září 1212 v Basileji. Společně s těmito listinami byla vystavena i listina, vydaná Karlem IV. dne 7. dubna 1348 v Praze, v níž potvrdil a rozšířil některá ustanovení Zlaté buly sicilské. Rozhodli jsme se využít této výjimečné příležitosti a uspořádali jsme pro přátele Národního archivu setkání, na jehož programu bylo seznámení účastníků s historií Zlaté buly sicilské a společná návštěva výstavy, která mezi veřejností vzbudila zcela zaslouženě velký zájem.

Setkání zahájil Jiří Křesťan, vedoucí 6. oddělení Národního archivu. Poté hosty pozdravila ředitelka Národního archivu Eva Drašarová. Slova se konečně ujala Eva Gregorovičová, která účastníky seznámila s historickým významem vystavených listin. Svým zasvěceným a vtipným výkladem zaujala všechny účastníky setkání. Upozornila na některé zajímavé detaily, jež při prohlídce mohly našim hostům uniknout. Během přednášky si účastníci mohli po malých skupinkách prohlédnout vystavované listiny. Pro každého jsme měli připravený doprovodný tištěný text k výstavě z pera prof. Josefa Žemličky a prof. Martina Wihody.

Celkem jsme přivítali v rámci 5. setkání přátel NA 50 hostů, mezi nimiž byl znovu prof. Zdeněk Jičínský, dále například bývalý místopředseda

Senátu Parlamentu ČR a předseda Českého statistického úřadu ing. Edvard Outrata, místopředseda YMCA Pavel Hlaváč, historici Petr Čornej a Václav Průcha, účastníci protinacistického odboje, příslušníci 1. čs. armádního sboru v SSSR, gen. Miloslav Masopust a pplk. Josef Holec, Eva Jourová (dcera JUDr. Josefa Nestávala, bývalého ústředního tajemníka Národně socialistické strany odsouzeného v procesu s dr. Miladou Horákovou), publicista Karel Pacner, Karel Vaněk, Bedřiška Kopoldová, doc. Květoslava Volková, doc. As-trid Štúrová-Kočí a Josef Řepík.

Ve dnech 26. – 28. září 2012 se v Praze, v nové budově Národního muzea, konala konference Krajané a problém generací. Jejím pořadatelem byl Mezinárodní koordinační výbor zahraničních Čechů. Konference byla jednou z hlavních akcí oslav Dne české státnosti (Svatého Václava) 2012, který byl tematicky věnován Čechům v zahraničí. Pro účastníky konference byl připraven bohatý doprovodný program, jehož součástí byla i návštěva Národního archivu a shlédnutí originálu Zlaté buly sicilské a dalších vzácných listin, které byly právě v době konání konference zcela mimořádně vystaveny u příležitosti osmistého výročí vydání Zlaté buly sicilské.

Někteří účastníci konference navštívili Národní archiv v pátek 28. září 2012. V přednáškovém sále je přivítala ředitelka archivu Eva Drašarová. Úvodního slova se ujal vedoucí 6. oddělení Jiří Křesťan. Poté následovala přednáška Denka Čumlivského, který krajaný seznámil s historií Zlaté buly sicilské, s mýty, které jsou s ní spojeny, i s péčí, která je listině věnována v 1. oddělení NA, kde je uložena. O zájmu, který jeho výklad vzbudil, svědčí bohatá diskuse. Po malých skupinkách pak krajané mohli vstupovat do výstavního sálu a vychutnat si alespoň na chvíli pohled na vzácné listiny. Krajané měli zajištěn přednostní vstup do výstavního sálu a nelze nezmínit, že tato okolnost vyžadovala toleranci ze strany ostatních návštěvníků výstavy. Pro krajaný jsme měli připravený doprovodný text k výstavě a další publikace z produkce Národního archivu. Celkem se jednalo o 14 knižních titulů. Největší zájem byl o publikaci Doba Karla IV. a jeho rodiny v archivních dokumentech a o knihu Lenky Matuškové Návrat ke kořenům. Závěrečné slovo pronesl ředitel Českého rozhlasu - Radia Praha, Miroslav Krupička, který je současně tajemníkem Mezinárodního koordinačního výboru zahraničních Čechů. Mezi sedmdesátkou krajanů doslova z celého světa, kteří navštívili Národní archiv, byli mimo jiné Blanka a Stellan Karlssonovi, Karel Wiener, Barbara Semenov, Anna Váďurová, Otakar Reich, Jan Trunčík, Jiří a Jiřina Bystričtí, Helena Baslerová, Oldřich Čupr, Jaroslav Trombík a Helena Kohoutová.